

Plan merytoryczny Muzeum Śląskiego w Katowicach na rok 2016

- I. Działalność wystawiennicza - s. 2
- II. Publikacje - s. 5
- III. Działalność naukowa - s. 6
- IV. Działalność edukacyjna - s. 8
- V. Działania na rzecz osób niepełnosprawnych i grup wykluczonych - s. 12
- VI. Zbiory - s. 13
- VII. Współpraca z zagranicą - s. 15
- VIII. Frekwencja - s. 16
- IX. Korzystanie z usług firm zewnętrznych - s. 17
- X. Inne ważne - s. 18

I. Działalność wystawiennicza:

Wystawy stałe

1. *Galeria sztuki polskiej 1800-1945.*

Galeria malarstwa obejmuje najważniejsze zjawiska i kierunki w sztuce polskiej, od klasycyzmu, realizmu, poprzez romantyzm, sztukę Młodej Polski, symbolizm, secesję, impresjonizm, aż po malarstwo okresu międzywojennego.

2. *Galeria sztuki polskiej po 1945 roku.*

Głównym założeniem ekspozycji jest przybliżenie aktualnych trendów i kierunków w sztuce oraz dzieł ukazujących najciekawszych twórców: przedstawicieli znaczących grup malarskich oraz interesujących indywidualności twórczych. Muzeum zgromadziło dzieła artystów wywodzących się ze znanych i cenionych szkół artystycznych: krakowskiej, warszawskiej, wrocławskiej oraz twórców działających na terenie Śląska.

3. *Galeria plastyki nieprofesjonalnej.* Prezentacja zjawiska plastyki nieprofesjonalnej na Górnym Śląsku połączona z prezentacjami najciekawszych twórców współczesnych.

Jedyna w Polsce stała ekspozycja plastyki samorodnej ukazująca fenomen tego różnorodnego i wielowątkowego zjawiska.

4. *Laboratorium przestrzeni teatralnych - przeszłość w teraźniejszości.*

Wystawa stała Centrum Scenografii Polskiej. Ekspozycja ukazująca na tle rozwoju przestrzeni scenicznej charakterystyczne zjawiska definiujące polską plastykę sceniczną w XX wieku. Obrazując ewolucję teatru od czasów antycznych do współczesności prezentujemy legendarne dzieła największych polskich scenografów w powojennej historii polskiego teatru.

5. *Światło historii. Górny Śląsk na przestrzeni dziejów.*

Wystawa, prezentowana w miejscu dawnej kopalni „Katowice” - przez blisko dwieście lat będącej świadkiem i uczestnikiem najważniejszych zdarzeń oraz procesów historycznych, jest opowieścią o Górnym Śląsku od czasów najdawniejszych do roku 1989. Wystawa pokazuje, jak okoliczności i wydarzenia historyczne - te wielkie, jak i te pozornie mniej znaczące - kształtowały region i mieszkających tu ludzi, ich świadomość społeczną i narodową.

6. *Śląska sztuka sakralna.* Wystawa złożona ze zbiorów własnych i depozytu z Muzeum Archidiecezjalnego w Katowicach

7. *Przemysł śląski*

Ekspozycja w części znajdującej się w siedzibie przy ul. W. Korfanteo prezentuje udział i rolę śląskiego przemysłu militarnego XIX i XX wieku w wytwarzaniu surowców, materiałów oraz gotowych egzemplarzy broni, uzbrojenia oraz oporządzenia wojskowego. Na jej potrzeby został zaadaptowany oryginalny schron przeciwlotniczy z roku 1939 znajdujący się w piwnicach Muzeum Śląskiego. Zbiory prezentowane w budynkach warsztatu i kuźni dawnej kopalni Katowice pozwalają na szerszy wgląd w historię przemysłu i techniki XIX i XX wieku.

8. *W drukarni Jana Eichhorna*

Prezentacja regatów i kaszt z kompletem różnych krojów czcionek z 1. poł. XX wieku do składu ręcznego oraz maszyn z początku i 2. poł. XX wieku (linotyp, grafopress) oraz sprzed I wojny światowej (tygiel, zszywarka, maszyna do pełnoformatowego druku płaskiego)...

9. *Śladami Tomka Wilmowskiego*, wystawa edukacyjna (tytuł roboczy). Cele wystawy to budowanie wiedzy o różnorodności świata, a istota narracji - połączenie wiedzy ogólnokulturowej z wątkami literackimi. Nicią łączącą poszczególne sekwencje wystawy będą przygody Tomka Wilmowskiego, bohatera powieści Alfreda Szklarskiego. Projekt w ramach dofinansowania z Mechanizmu Finansowego Europejskiego Obszaru Gospodarczego 2009-2014 i Norweskiego Mechanizmu Finansowego 2009-2014.

Wystawy czasowe (brzmienie tytułów wystaw czasowych w wersji roboczej, może ulec modyfikacji)

Planowana liczba wystaw czasowych - 15

Siedziba przy al. W. Korfanteo 3:

1. *Obrazy światłem pisane* (czerwiec-wrzesień)

Prezentacja ikon ze zbiorów Muzeum Śląskiego i Muzeum w Cieszynie.

Kuratorki: Henryka Jarema, Katarzyna Jarmuł

2. *Piękno monumentalne. Stanisław Popławski - rzeźba*, (październik-styczeń 2017)

Wystawa o charakterze edukacyjnym, prezentacja rzeźb oraz modeli gipsowych pod kątem przybliżenia warsztatu artysty.

Kurator: Andrzej Holeczko-Kiehl

3. Wystawa z cyklu *Kanon i remix przestrzeni polskiego teatru* - Józef Szajna (listopad-kwiecień 2017)

Cykl wystaw *Kanon i remix w przestrzeni polskiego teatru*. W 2016 roku w Oddziale Muzeum Śląskiego zostanie zapoczątkowany nowy wielokierunkowy projekt poświęcony tradycji formalnej wielkich twórców XX wieku w kontekście ich reinterpretacji przez młodsze pokolenia artystów.

Fotoplastykon - kontynuacja działalności, 3 projekty w skali roku. Zmiana ekspozycji co 4 miesiące.

Projekcjom towarzyszą wystawy fotograficzne w kasetonach

1. 26.01-08.05.2016: seans *Całuję twoją dłoń, madame*
2. 10.05-02.10.2016: seans *Krajobraz dźwiękowy miasta*
3. 04.10.2016 - 01.01. 2017 *Miasto, masa, maszyna*

Wystawy w siedzibie przy ul. T. Dobrowolskiego 1:

1. Galeria jednego dzieła - Hol Centralny

Carole Benzaken (luty-lipiec)

Dani Karavan (wrzesień-grudzień)

2. Prezentacje wymienne w przestrzeni *Galerii sztuki polskiej 1800-1945:*

- *Wokół "Pomarańczarki" Aleksandra Gierymskiego*

Ekspozycja porównawcza replik warsztatowych obrazów "Pomarańczarki" z MN w Warszawie i MŚK posłuży wyjaśnieniu istnienia dwóch identycznych obrazów i związanej z nimi historii, która wciąż jest nieznaną widzom i rodzi wiele pytań i wątpliwości. Prezentacja stanowiąca część rearanżacji i nowej odsłony *Galerii malarstwa polskiego 1800-1945*.

- prezentacje obiektów z depozytów z towarzyszącymi prezentacjami multimedialnymi:

- a. Józef Brandt - 15.03 - 17.07. 2016
- b. Grafika dawna z daru J. i T. Maczugów - 30.07 - 16.10. 2016
- c. Jacek Malczewski - 29.10 - 22.01. 2017

4. *Post-Apocalypse*, (marzec-kwiecień)

Instalacja zaprojektowana m. in. z udziałem Jerzego Gurawskiego jako Polska Ekspozycja Narodowa " na 13. Praskie Quadriennale, nagrodzona Złotym medalem w kategorii "Sound Design".

5. *Wymiary scenografii* (wrzesień-październik)

Kolejna edycja wystawy prac młodych scenografów odbywająca się w formule otwartej. Dopuszczamy nie tylko udział studentów i absolwentów z bieżącego roku akademickiego, ale również autorów scenografii zrealizowanych w teatrze i filmie w ciągu ostatnich 5 lat. Nagrody im. Jerzego Moskala są przyznawane w kategoriach dyplomu i licencjatu za film, teatr i kostium. Swoją nagrodę w postaci współpracy scenograficznej wręczą również dyrektorzy teatrów.

6. *Oczami śląskich fotografów*. (listopad-styczeń 2017)

Prezentacja prac członków Związku Artystów Fotografików Przyrody

Galeria Plastyki Nieprofesjonalnej; Kurator: Sonia Wilk

Kroniki przedmieścia. Malarstwo Pawła Wróbla (październik-marzec 2017)

Urodzony w Katowicach-Szopienicach Paweł Wróbel (1913–1984) to jeden z najbardziej znanych śląskich malarzy nieprofesjonalnych, a zarazem członek tak zwanej grupy janowskiej. Malował zazwyczaj sceny rodzajowe osadzone w śląskim krajobrazie.

Art brut. Prezentacje - w ramach prezentacji przybliżone zostaną sylwetki dwóch wybitnych przedstawicieli polskiego art brutu. Od stycznia do sierpnia pokazane będą rzeźby ceramiczne Stanisława Zagajewskiego, natomiast od września do maja 2017 przybliżona zostanie sylwetka Adama Dembińskiego.

Łaźnia Główna:

Historia roślin uprawnych, Łaźnia Główna, (listopad-marzec2017)

Pierwsza wystawa otwierająca działalność przestrzeni wystawienniczej w budynku Łaźni Główniej.

Ekspozycja w ramach planowanego wieloletniego cyklu wystaw pokazujących różne aspekty życia społeczności pradziejowych: hodowlę, rolnictwo, wytwórczość narzędzi, budownictwo, wierzenia itp.

Kurator: Agata Sady

Centrum Scenografii Polskiej

1. Śląska Rzecz '2015 (05.08.-25.09. 2016)

Wystawa towarzysząca konkursowi Śląska Rzecz 2015, który promuje śląskich projektantów i firmy - współpraca z zamkiem Cieszyn.

2. Cykl wystaw *Kanon i remix przestrzeni polskiego teatru* - Józef Szajna (listopad-kwiecień 2017)

Poza siedzibą:

- Wystawa realizowana w ramach festiwalu „Art. Naif Festiwal 2016” (czerwiec-sierpień 2016). Następna odsłona festiwalu sztuki naiwnej organizowanej w dzielnicy Katowic - Nikiszowcu.
- Współpraca przy wystawie malarstwa Teofila Ociepki, organizowanej przez Muzeum Okręgowe im. Leona Wyczółkowskiego w Bydgoszczy.
- Wystawa prac Jadwigi Mydlarskiej-Kowal, Wrocławski Tatr Lalek (październik-styczeń 2017)
- „Mitologie industrialnych przestrzeni” (maj-czerwiec). Miejski Ośrodek Kultury w Jastrzębiu Zdroju
- Plenerowe wystawy pokazujące surowe, jeszcze nie opracowane rezultaty prowadzonych badań wykopaliskowych w miejscu prowadzenia badań, mają na celu budowanie dobrych relacji z mieszkańcami i władzami lokalnymi.

II. Publikacje:

Planowana liczba tytułów: 21

Propozycje tytułów (zestawienie zawiera propozycje działów, z których wybierane będą tytuły do publikacji)

1. *Fotografia. Piotr Szymon* - wydawnictwo we współpracy z ASP Katowice
  2. *Śląskie Prace Prahistyczne t.9*, publikacja zbiorowa
  3. dr Jadwiga Rożenek-Sieraczyńska: *Krystyna Zachwatowicz - scenografie teatralne*
  4. *Monografia J. Mydlarskiej-Kowal*, red. Sylwia Ryś
  8. *Śląskie Prace Etnograficzne t. 4 „Śląskie obrzędy doroczne - tradycja i współczesność”*. Nakład: 500 egz.
  9. *Katalog zbiorów plastyki nieprofesjonalnej Muzeum Śląskiego*, oprac. S. Wilk, M. Łuków vel Broniszewska
  10. *Kroniki przedmieścia. Malarstwo Pawła Wróbla* - album z cyklu *Wolność wyobraźni*, oprac. S. Wilk
  12. *Ikony w zbiorach Muzeum Śląskiego*
  13. *Rzeźbiarskie transformacje. Od Welońskiego do Kędziory*, katalog wystawy
  14. *Jedność w różnorodności. Kultura Górnego Śląska (Mozaika kulturowa G. Śląska)*, katalog wystawy
  15. *Historia roślin uprawnych*. katalog wystawy.
- Monografie wystaw stałych:
16. *Galeria malarstwa polskiego 1800-1945*
  17. *Galeria sztuki polskiej po 1945 roku*
  18. *Galeria plastyki nieprofesjonalnej*
  19. *Galeria śląskiej sztuki sakralnej*
  20. *Światło historii. Górny Śląsk na przestrzeni dziejów*
  21. *Laboratorium przestrzeni teatralnych - przeszłość w teraźniejszości*

III. Działalność naukowa:

Dział Archeologii

- Badania weryfikacyjne metodą prospekcji powierzchniowej, lokalizacja stanowisk w terenie.
- Badania wykopaliskowe na wybranych stanowiskach, w tym w ramach projektów: "Projekt Celt: i "Osadnictwo wczesnorolnicze na Górnym Śląsku", w Katowicach-Borkach (we współpracy z Muzeum Górnośląskim w Bytomiu).
- "Projekt Celt". Projekt realizowany we współpracy z dr. P. Dulęba z Uniwersytetu Wrocławskiego. Badania powierzchniowe, badania wykopaliskowe, pozyskiwanie zbiorów (Jacek Soida).
- Projekt "Osadnictwo wczesnorolnicze na Górnym Śląsku". Badania weryfikacyjne metodą prospekcji powierzchniowej, lokalizacja stanowisk w terenie. Badania wykopaliskowe na jednym wybranym stanowisku - pozyskanie zbiorów, kwerendy (Małgorzata Kurgan-Przybylska).
- Udział w badaniach wykopaliskowych na stanowiskach w Tell el-Farcha i Tell el Murra (Egipt) - realizacja badań - archeozoologicznych (dr Maria Renata Abłamowicz).
- Analizy archeozoologiczne szczątków zwierzęcych pozyskanych w trakcie badań archeologicznych prowadzonych na stanowiskach na terenie Górnego Śląska i Polski (dr Maria Renata Abłamowicz).
- Realizacja projektu badawczego „Pomiędzy Południowym Egipcem a Kanaanem. Rozwój i upadek, położonej na szlaku handlowym osady z IV-III tys. p.n.e. w Tell el-Murra” (Egipt) [Umowa nr UMO-2013/09/B/HS3/03588] (dr Maria Renata Abłamowicz).
- Przegląd materiałów faunistycznych z Jaskini Magura (Bułgaria).
- Projekt główny: „Śląsk w świetle badań archeobotanicznych” - pozyskiwanie nowych i opracowywanie dostępnych materiałów botanicznych ze stanowisk archeologicznych z terenu Śląska (Agata Sady).
- Zielnik i współczesne materiały porównawcze. Pozyskiwanie współczesnych okazów roślin poprzez prace w terenie (Agata Sady).
- Opracowanie dokumentacji i zabytków archeologicznych z badań wykopaliskowych i powierzchniowych prowadzonych z ramienia MŚK (zespół).

Dział Plastyki Nieprofesjonalnej:

- Monitoring amatorskiego ruchu plastycznego (obserwacja konkursów twórczości nieprofesjonalnej, penetracja środowisk plastycznych, uczestnictwo w wystawach i konkursach), opracowanie materiału dotyczącego działających w przeszłości i obecnie grup plastycznych na Śląsku, analiza porównawcza.
- Europejskiej kolekcje art. brut i ich wpływ na badania polskie. Próba analizy.
- Badania terenowe - analiza działalności i zbiorów centrum „Guging” Mariaguging (Austria) oraz Muzeum Sztuki Współczesnej - dział sztuki samorodnej w Ołomuńcu (Czechy).

Dział Etnografii

1. Dwutygodniowe Etnograficzne badania terenowe: *Życie społeczne, duchowe, tradycje zawodowe mieszkańców Bogucic*. Tradycja - zmiana - ciągłość.

Przygotowanie badań: Krystyna Pieronkiewicz-Pieczko

Realizacja: zespół Działu Etnologii

2. Jedno lub dwudniowe badania terenowe - rejestracja różnych zwyczajów i obrzędów, zjawisk społecznych:

- Korowody Trzech Króli
- Zwyczaje karnawałowe - Wodzenie Niedźwiedzia, Bera
- Zwyczaje Wielkiego Tygodnia: Obchód z kotatkami oraz Procesja /obchód pól/ w Wielką Niedzielę
- Stawianie Moja
- Dywany z kwiatów - Boże Ciało
- Dożynki
- Św. Marcin

Dział Fotografii

1. Opracowanie spuścizn: Rozalii Jury, Stanisława Gadomskiego i dorobku Krzysztofa Henclewskiego - analiza materiałów studyjnych, wybór oferty do kolekcji Muzeum (Danuta Kowalik-Dura)
2. Dokumentowanie rozwoju i transformacji środowiska twórczej fotografii - ujęcie problemowe, badania źródłowe (Danuta Kowalik-Dura)
3. Jerzy Lewczyński- kwerendy biblioteczne, praca na materiałach biograficznych, archiwum rodzinne (Ada Grzelewska)
4. Współpraca przy projekcie *Górny Śląsk z powietrza* - Instytut Herdera (zespół)

Dział Historii

- Pracownia Historii Powstań Śląskich - opracowywanie tekstów źródłowych części byłego Archiwum Powstań Śląskich. Kontynuacja rozpoczętych w 2013 roku prac nad kolejnym tomem „Naczelna Komenda Wojsk Powstańczych”. Pracownia przygotowuje wykazy personalne powstańców śląskich wg grup tematycznych (m.in. odznaczeni, zweryfikowani). W 2015 roku planuje się przygotowanie m.in. wykazów powstańców z terenu Opolszczyzny, powstańców śląskich i działaczy plebiscytowych w aktach opcyjnych Urzędu Wojewódzkiego Śląskiego w Katowicach, a także szczerkowo zachowanych wykazów strony niemieckiej (z zasobów Instytutu Józefa Piłsudskiego w Nowym Jorku).

Centrum Scenografii Polskiej

- Projekt badawczy *Polska scenografia filmowa*. Celem jest realizacja dużej wystawy o tej samej nazwie wraz z katalogiem w roku 2017. Projekt zakłada stworzenie zespołu opiekunów naukowych oraz przeprowadzenie badań nad tematyką szeroko pojętej scenografii filmowej uwzględniającej pracę nie tylko twórców tzw. oprawy plastycznej, ale także operatorów, kostiumografów, dekoratorów wnętrz, charakteryzatorów, twórców efektów specjalnych. Wystawa będzie pierwszym tego typu wydarzeniem w Polsce, a zarazem jedynym podsumowaniem ważnej acz pomijanej dziedziny polskiej kultury, która od wielu z powodzeniem reprezentuje nasz kraj na arenie międzynarodowej (Faraon, Ziemia Obiecana, Sanatorium pod klepsydrą, Lista Schindlera, Ida) Projekt ma być mocnym otwarciem aktywności CSP w nowym obszarze - filmie.

Udział w sesjach, seminariach itp.

Systematyczne czynne uczestnictwo pracowników muzeum w konferencjach organizowanych przez ośrodki badawcze, muzea i inne instytucje w kraju i za granicą.

Sesje, konferencje, seminaria planowane na terenie Muzeum

- *Wehikuł przestrzeni*. Sesja naukowa oraz panel dyskusyjny towarzyszące ekspozycji Post-Apocalypsis, 15-16.04. 2016.
- Seminarium ogólnopolskie poświęcone zagadnieniom malarstwa ikonowego, organizowane corocznie we współpracujących placówkach muzealnych ramach programu koordynowanego przez Muzeum Ikon w Supraślu;
- „Come together” - forum projektów społecznych, listopad 2016
- Organizacja międzynarodowego sympozjum nt. art brut, 11-12.06.2016.

IV. Działalność edukacyjna

1. Lekcje i warsztaty muzealne (grupy szkolne i przedszkola)
  - zajęcia ze stałej oferty tematów realizowanych w przestrzeni wystaw stałych
2. Zróżnicowane formy aktywnego zwiedzania wystaw czasowych: warsztaty, lekcje, oprowadzania
3. Spotkania w czasie ferii zimowych (grupy półkolonijne)
4. Spotkania w czasie wakacji letnich (grupy półkolonijne)

Kontynuacja cykli wykładów i warsztatów w nowych odsłonach

1. Kopia mistrza. Warsztaty rysunku, malarstwa i grafiki. Warsztaty plastyczne dla dorosłych w formie kursu malarstwa dla pasjonatów.
2. Sobotnie warsztaty rodzinne dla dzieci w wieku 4-6 lat z opiekunami „Muzeum dla malucha”.
3. Sobotnie warsztaty dla dzieci w wieku 6 -12 lat z opiekunami „Muzeum z każdej strony”.
4. Ze Śląska na krańce świata. Wykłady zainspirowane różnorodnością kultur świata, dalekimi podróżami i literaturą.
5. Górny Śląsk. W sercu Europy, na granicy kultur. Cykl wykładów doktorantów historii Wydziału Nauk Społecznych Uniwersytetu Śląskiego.
6. Przemiesz(cz)anie. Sztuka polska po 1945 roku. Wykłady dotyczące twórczości artystów polskich - od 1945 roku do zjawisk współczesnych.

Działania w Stalarni - „strefa edukacji” - od listopada 2017

- „Sztuka/Estetyka świata” - cykl wykładów/spotkań dotyczących zjawisk w sztuce pozaeuropejskiej. Wykłady obejmowałyby nie tylko zjawiska z zakresu historii sztuki, ale także estetyczne - dotyczące codzienności, stylu życia, architektury. Ważnym aspektem wykładów byłoby także wskazywanie na wzajemne wpływy międzykulturowe w zakresie twórczości artystycznej (np. formy baroku w Ameryce Południowej, wpływ drzeworytu japońskiego na secesję itd.).
  - „Klub podróżujących rodzin” - cykl spotkań z rodzinami podróżującymi po świecie z dziećmi, wspomnienia z podróży, porady praktyczne.
  - 1. Opowieści z krańców świata - goście przywożący opowieści z najdalszych stron świata w formie odpowiedniej dla całej rodziny (prelekcje, prezentacje, slajdowiska, opowieści).
  - 2. Podróże praktycznie - spotkania -"poradniki" jak podróżować całą rodziną (prelekcje, prezentacje) 3. Wspólne podróże - warsztaty i spotkania "sieciujące" rodziców-podróżników.
  - Muzeum dla malucha” - 6 planowanych spotkań będzie dotyczyło kultur prezentowanych na wystawie *Śladami Tomka Wilmowskiego*. Wszystkie warsztaty będą się odbywały w budynku stalarni.
  - Niedzielne spotkania dla dzieci z rodzicami „Kuknij przez lufcik do muzeum” (tytuł roboczy) - mini spotkania teatralne składające się ze spektaklu (ok. 20 min.), nauki godki śląskiej i warsztatu twórczego. Tematy oparte na regionalnych baśniach i historiach oraz treści obrazów z Galerii sztuki nieprofesjonalnej. Prowadzenie „Lufcik na korbkę”.
- Opcjonalnie „strefę” można też udostępniać kołom naukowym studentów kierunków humanistycznych i artystycznych, organizacjom pozarządowym - jako miejsce prowadzenia debat, wykładów itp., a także podmiotom zewnętrznym - jako miejsce spektakli teatralnych, pokazów filmowych, koncertów itp.

Lekcje i warsztaty związane z wystawami czasowymi

Kroniki przedmieścia. Malarstwo Pawła Wróbla (październik 2016-marzec 2017)

Historia roślin uprawnych (listopad 2016-kwiecień 2017)

W kulturowym tyglu (od października 2017)

Wydarzenia weekendowe związane z promocją wystaw stałych i czasowych

- 1) 30.01. Ostatnia taka sobota / pokaz filmu, muzyka na żywo, oprowadzanie
Punktem wyjścia wydarzenia to „Dworek o zmierzchu” Józefa Chełmońskiego, w programie projekcja odrestaurowanej kopii filmu „Pan Tadeusz” z 1928 roku z muzyką zespołu „Czerwie” na żywo.
- 2) Wokół "Pomarańczarki" Aleksandra Gierymskiego
„Miesiąc z Pomarańczarką” - 8-30 kwietnia 2016
  - 9 kwietnia - godz. 16.00 prof. Wojciech Kowalski (pełnomocnik ds. rewindykacji dóbr kultury w MSZ) - Rewindykacja utraconych dzieł (tytuł roboczy). Prelekcja o stratach wojennych, rewindykacji - forma popularyzatorskiej pogadanki, dla której „Pomarańczarka” będzie pretekstem i punktem wyjścia.
  - 16 kwietnia (ewentualna rezerwacja dodatkowego terminu: 23 kwietnia) - godz. 16.00 Anna Lewandowska, konserwator malarstwa na płótnie, Muzeum Narodowe w Warszawie - Konserwacja

odzyskanego obrazu „Pomarańczarki” ze zbiorów MNW. Prelekcja potoczona z pokazem slajdów prezentujących przebieg i tajniki prac konserwatorskich nad „warszawską” wersją obrazu

- 23.04. godz. 15.00 Sobotnie warsztaty rodzinne „Muzeum dla malucha” - dzieci w wieku 4-6 lat z opiekunami - zainspirowane obrazem Aleksandra Gierymskiego „Pomarańczarka”.
- 23.04. Dzień wolnej sztuki - porównanie obu wersji Pomarańczarki jako jeden z 5 punktów programu powolnego zwiedzania

3) *Piękno monumentalne. Stanisław Popławski - rzeźba*, (październik-styczeń 2017)

Wystawa o charakterze edukacyjnym, prezentacja rzeźb oraz modeli gipsowych pod kątem przybliżenia warsztatu artysty.

W programie warsztaty rzeźbiarskie dla dzieci i dorosłych, przybliżenie sylwetki artysty i epoki, film opowiadający o procesie powstawania rzeźby.

4) *Kroniki przedmieścia. Malarstwo Pawła Wróbla* (październik-marzec 2017)

- Warsztaty bazujące na zainteresowaniu najbliższą okolicą - plener fotograficzny - poszukiwanie miejsc z obrazów Pawła Wróbla.
- Oprowadzania kuratorskie.

5) *Z głębi*. Finisaż wystawy - spotkania z artystami.

Spotkania tematyczne *Wokół fotoplastykonu*

Całuję twoją dłoń madame. W krainie podkasanej Muzy

Miasto, masa, maszyna

Działania wynikające z włączenia Muzeum Śląskiego do Szlaku Zabytków Techniki

Prace związane z animacją terenów pokopalnianych, promocją dziedzictwa przemysłowego, projektami związanymi z historią miejsca (kopalnia Katowice, dzielnica Bogucice).

Biblioteka

Sztuka czytania - cykl spotkań autorskich w Czytelni Biblioteki Muzeum Śląskiego. Zapraszani będą pracownicy ośrodków nauki i kultury ze Śląska, Polski.

Akademia wideoartu

Prezentacja 5 wideoartów oraz spotkania z twórcami w przestrzeni *Galerii sztuki polskiej po 1945*.

Działania edukacyjne Centrum Scenografii Polskiej

1. Sobotnie warsztaty przybliżające zagadnienia plastyki teatralnej dzieciom w różnym wieku.
2. Letnie warsztaty *Wielkie role w małym teatrze*
3. Promocja monografii Krystyny Zachwatowicz z udziałem bohaterki oraz Andrzeja Wajdy, marzec 2016
4. Cykl lekcji i warsztatów przybliżających zarówno zagadnienia stricte teatralne, jak i teatralizowane formy działań obecne w życiu codziennym
5. Lato w teatrze, lipiec-sierpień

Cykl letnich dwutygodniowych warsztatów multidyscyplinarnych (taniec, zajęcia plastyczne, teatralne muzyczne, dogoterapia) dla dzieci i młodzieży z Bogucic w wieku 6-13 lat, zakończony profesjonalnym spektaklem-choreografią na uczestników i psy. Projekt we współpracy z MDK Bogucice-Zawodzie.

Wydarzenia CSP:

1. *Szychta Kreatywna u Nas*

Spotkania z mieszkańcami służące integracji środowiska lokalnego i przygotowaniu wspólnych projektów. Podjęte działania służą nawiązaniu intensywnej współpracy zarówno pomiędzy Muzeum Śląskim a Dzielnicą

Bogucice, jak również pomiędzy samymi mieszkańcami tej części Katowic.

2. *Szychta kreatywna - społeczne aspekty rewitalizacji* (projekt współtworzony przez reprezentantów CSP, Działu Inwentaryzatora i JRP)

Interdyscyplinarna platforma wymiany doświadczeń związanych ze społecznym wymiarem rewitalizacji, z odniesieniami do aspektów konserwatorskich, architektonicznych czy inwestycyjnych. Przedstawimy wymierne efekty wspomnianych procesów, a uczestników projektu zachęcimy do podjęcia dyskusji na temat nowych funkcji obiektów podlegających oraz zaangażowania w te procesy artystów i społeczników.

3. Międzynarodowy Dzień Teatru, kwiecień

Warsztaty na wystawie stałej lub oprowadzanie kuratorskie

4. *Kształt rzeczy daje różne cienie*, kwiecień - listopad

Program prezentacji choreodokumentu „Kształt Rzeczy. O węglu i porcelanie” autorstwa Rafała Urbackiego, Kai Kołodziejczyk i Anu Czerwińskiego. Projekt stanowi część kompleksowego i długofalowego programu edukacyjnego poświęconego refleksji nad systemem kultury zbudowanym wokół przemysłu i nad kontekstem postindustrialno-społecznym, cywilizacyjnym a także urbanistycznym. Pokazy w ramach programu „Scena dla tańca 2016” Instytutu Muzyki i Tańca dedykowane są miejscowościom, dla których temat pracy, Śląska i ciała kobiety może stanowić ciekawy aspekt do dyskusji o tożsamości.

Teatr Powszechny im. Z. Hubnera w Warszawie: 07.04.2016

Staromiejskie Centrum Kultury Młodzieży w Krakowie: 22.05.2016

Miejski Dom Kultury w Zduńskiej Woli: 21.10.2016

Centrum Kultury i Rekreacji w Supraślu: 23.10.2016

Kłódzkie Centrum Kultury, Sportu i Rekreacji: 29.10.2016

Teatr Dramatyczny im. J. Szaniawskiego w Wałbrzychu: 03.11.2016

Teatr im. W. Bogusławskiego w Kaliszu: 05.11.2016

5. Masterclass scenograficzny, kwiecień - listopad

Cykl masterclass scenograficznych skierowany do uczniów szkół i uczelni artystycznych, osób pracujących przy tworzeniu scenografii oraz wiążących z nią swoją przyszłość. Seria spotkań z cenionymi artystami umożliwi ma zainteresowanym poznanie tajników scenografii „od kuchni” nie tylko z perspektywy projektanta ale również reżysera, architekta czy performerera, zarówno w teatrze jak i filmie.

6. Projekt *Powstanie*, 02.05.2016, Muzeum Śląskie

Instalacja multimedialna w przestrzeni zewnętrznej kompleksu Muzeum Śląskiego, wykorzystująca projekcje multimedialne materiałów satyrycznych i propagandowych z okresu powstań, piosenki i pieśni przepisane na współczesny język muzyczny (synth pop / punk).

7. Industriada. Rozruch maszyn, 10.06.2016, Huta Królewska w Chorzowie

Prezentacja spektaklu *W drodze/Infinity K...*

8. *Ekspozycyjności*, 14 października. Premiera spektaklu Anny Wieczur - Bluszcz

Wydarzenia:

14.05. Noc Muzeów

Proponowane hasło „Jutro zaczyna się wczoraj”. Planowane liczne atrakcje: wystawy, zajęcia interaktywne dla dzieci i dorosłych, prelekcje, koncerty oraz spotkania z artystami.

11.06. Industriada,

„Przemysłowe legendy”

Święto Szlaku Zabytków Techniki. W ramach imprezy organizowane będą warsztaty i zajęcia edukacyjne, oprowadzania, spektakle itp.

10-11.09. Europejskie Dni Dziedzictwa

„Gdzie duch spotyka się z przestrzenią - świątynie, arcydzieła, pomniki”.

Proponowany motyw przewodni - sztuka sakralna.

23-25.09. Festiwal Nowej Scenografii

Kolejna edycja wydarzenia tym razem poświęcona sztuce remixu i reinterpretacjom scenograficznym.

Dodatkowo chcemy poszerzyć festiwal o kolejne komponenty - przegląd (w formule konkursowej)

polskiej scenografii filmowej, jedyny w kraju festiwal z nagrodami adresowany do środowiska scenografów filmowych oraz dodanie kategorii „charakteryzacja” do konkursu o nagrodę Jerzego Moskala dla młodych scenografów. Finał konkursu w tej kategorii odbywał się będzie w formie publicznie dostępnego showcase’u. W ramach festiwalu **Metropolitalna Noc Teatrów.**

Od 29.10. Stolarnia - tydzień otwarcia

Wystawa stała *Śladami Tomka Wilmowskiego*

Proponowane zakresy tematyczne tygodnia otwarcia (robocze):

- Alfred Szklarski - sylwetka, spotkanie z córką

- różnorodność kultur - wykłady dla dorosłych, warsztaty dla dzieci

Od 26.11. Łaźnia Główna - tydzień otwarcia

Wystawa *Historia roślin uprawnych*

Proponowane zakresy tematyczne tygodnia otwarcia:

- Najważniejsze zagadnienie - Relacja człowiek-roślina etyka i współistnienie

- Po co nam rośliny? - zajęcia z botanikami, pokazujące przedmioty i produkty z roślin, poruszenie także kwestii etycznych - poszanowanie roślin
- Wykłady poruszające tematykę człowiek-roślina (także w sztuce współczesnej - bio-art).

V. Działania na rzecz osób niepełnosprawnych i grup wykluczonych

1. Bieżąca organizacja zajęć dostosowanych do potrzeb osób niepełnosprawnych intelektualnie.
Odbiorcy: uczniowie szkół specjalnych i podopieczni WTZ
2. Organizacja zajęć dla osób z dysfunkcjami wzroku w oparciu o ścieżkę zwiedzania „Sztuka przez dotyk”
3. Uruchomienie kolejnych przestrzeni dostępnych dla osób niepełnosprawnych ruchowo i z dysfunkcjami wzroku w budynku stolarni i łaźni głównej.
4. Współpraca ze szkołami, Wydziałem Pedagogiki i Psychologii UŚ i innymi podmiotami organizującymi projekty dotyczące osób niepełnosprawnych i środowisk wykluczonych z udziału w kulturze,
5. Dwudniowe warsztaty z audiodeskrypcji (CSP), w tym warsztaty dla scenografów pracujących nad obrazowaniem dźwiękiem.

VI. Zbiory

Planowana na rok 2016 liczba muzealiów ogółem: **122 500 obiektów**

Muzealia

- Sztuka polska po 1945 roku - rozwijanie dotychczasowej kolekcji malarstwa, rzeźby, grafiki, plakatu - uzupełnienia kolekcji (dotyczy głównie malarstwa z lat 50/60. I 90 ubiegłego stulecia) oraz rejestracja bieżących zjawisk w sztuce (wideo art., instalacje, art.).
- Malarstwo polskie 1800-1945 - sukcesywne uzupełnianie dotychczasowej kolekcji o nowe dzieła oraz o nowe nazwiska twórców dotychczas niereprezentowanych.
- Fotografia artystyczna - bieżące tworzenie kolekcji muzealnej.
- CSP: Poszerzanie kolekcji scenografii z naciskiem na realizacje po roku 1990.
- Systematyczne uzupełnianie zbiorów plastyki nieprofesjonalnej we wszystkich dziedzinach reprezentowanych w zbiorach dotychczasowych, tj. przedstawiciele śląskiej plastyki amatorskiej, polska sztuka naiwna, najciekawsze zjawiska we współcześnie polskim outsider art., przedstawiciele polskiego art. brut. Tworzenie jedynej w Polsce kolekcji europejskiej sztuki nieprofesjonalnej.
- Uzupełnianie kolekcji zbiorów archeologicznych przez pozyskiwanie zabytków w trakcie prowadzonych prac terenowych, w tym wykopaliskowych oraz przyjmowanie zabytków przekazywanych decyzją WKZ.

Zbiory archiwalne i biblioteczne

Planowane zakupy z funduszy własnych Muzeum:

- 40 vol. wydawnictw zwartych
- 20 tytułów wydawnictw ciągłych w prenumeracie

W roku 2016 kupowane będą wydawnictwa naukowe przede wszystkim z zakresu: sztuki (malarstwo, rzeźba, grafika, fotografia, architektura, teatr, sztuka amatorska, etc.), etnografii, archeologii i historii, w tym szczególnie historii Śląska. W ramach pomocniczej literatury fachowej zakupimy pozycje z dziedziny konserwatorstwa, edytorstwa, zarządzania i edukacji. Prowadzona będzie również prenumerata czasopism naukowych i bieżących.

Na dary pozyskiwane w Bibliotece Muzeum Śląskiego składają się:

- dokumenty pozyskane od innych instytucji krajowych i zagranicznych w ramach wymiany międzyinstytucjonalnej wydawnictw własnych,
- pozycje pozyskane w ramach realizacji umów z instytucjami korzystającymi ze zbiorów Muzeum Śląskiego,
- po 2 egzemplarze książek z każdego nakładu wydawniczego Muzeum Śląskiego,
- dary od instytucji krajowych i zagranicznych oraz prywatnych darczyńców.

Inwentaryzacja

1. muzealia

Ze względu na trwające obecnie prace związane z przenosinami zbiorów do magazynów w nowej siedzibie (inwentaryzacja, spisy z natury, pakowanie i transporty muzealiów), zaplanowanie działań związanych z inwentarzami muzealnymi w roku 2016 jest na obecnym etapie niemożliwe.

Planowany jest przegląd Ksiąg Inwentarzowych wszystkich działów merytorycznych - sprawdzenie zgodności wpisów zgodnie z protokołami z Komisji Zakupów, Wyceny Darów Muzealiów.

2. zbiory archiwalne i biblioteczne

W Bibliotece Muzeum Śląskiego inwentarz prowadzony jest elektronicznie, w programie bibliotecznym LIBRA2000. Do inwentarza wpisywane są zarówno nabytki bieżące (zakup, dary, wymiana), oraz prowadzona jest retrokonwersja (komputerowa rejestracja zbiorów z dawnych ksiąg inwentarzowych).

Planowana ilość rekordów wprowadzonych do Bazy LIBRA na rok 2016:

- zakup: 40 rekordów
- dary: 1000 rekordów
- retrokonwersja: 700 rekordów

Dokumentacja zbiorów

	Dokumentacja naukowa/ewidencyjna		Dokumentacja wizualna	
	Liczba założonych kart		Liczba obiektów wpisanych do ewidencji	
Razem:	4500	5719	3000	3552

Planowane prace w związku z digitalizacją zbiorów: 200 muzealiów. Zaplanowana liczba obejmuje wyłącznie obiekty zdigitalizowane i udostępnione odbiorcom zewnętrznym, między innymi poprzez zamieszczenie w elektronicznym katalogu zbiorów i przeglądarce 3D.

1. Stała współpraca Inwentaryzatora z Pracownią Digitalizacji i Fotografii i działami merytorycznymi - digitalizacja nowo pozyskanych obiektów oraz obiektów, do których nie wytworzono odwzorowań cyfrowych - około 3.000 obiektów.
2. Digitalizacja w ramach Mechanizmu Finansowego Europejskiego Obszaru Gospodarczego i Norweskiego Mechanizmu Finansowego na lata 2009-2014.
  - a) przygotowanie obiektów i nadzór nad digitalizacją według ustalonego harmonogramu - pozostało 410 obiektów;
  - b) stworzenie platformy cyfrowej - Wirtualne Muzea - koniec listopada 2016;
  - c) przygotowanie opisów obiektów według standardów europejskich udostępnionych na platformie - współpraca z działami merytorycznymi;
  - d) poszerzenie systemu do ewidencji zbiorów MUSNET Niebieski o kolejne pola eksploatacji - tagi /słowa kluczowe/, prawo autorskie, nota popularyzatorska.
3. Digitalizacja w ramach projektu E- muzea realizowanego w ramach poddziałania 2.3.2 „Cyfrowe udostępnienie zasobów kultury” programu Operacyjnego Polska Cyfrowa pod auspicjami NIMOZ - początek projektu lipiec 2016.

Konserwacja

- Prace konserwatorskie przy wybranych obiektach z działów Muzeum Śląskiego.
- Prace konserwatorskie wynikające z potrzeb bieżących działów.

Pracownia konserwacji metalu:

- Prace konserwatorskie wynikające z potrzeb bieżących

VII. Współpraca z zagranicą

- Projekt „Szycha Kreatywna - społeczne aspekty rewitalizacji” - współpraca z Norweskim Instytutem Badań Dziedzictwa, kontynuacja projektu, zaplanowano wizyty studyjne, wymianę dobrych praktyk, konferencje.
- Międzynarodowy projekt „SharedSpace: Music, Weather, Politics” w latach 2013-2016 (CSP). Projekt dotyczy scenografii i jest związany z Quadriennale Praskim - najbardziej prestiżową imprezą scenograficzną w Europie. Liderem projektu jest Instytut Sztuk i Teatru z Pragi. Pozostali partnerzy to m.in. Victoria&Albert Museum, Łotewski Instytut Teatralny, The Central School of Speech and Drama, Norweska Akademia Teatralna i wiele innych. W związku z projektem finansowanym w ramach programu Kultura EU, w ramach wkładu własnego dwie osoby z ramienia CSP będą w roku 2015 uczestniczyć w spotkaniach roboczych w krajach partnerów. W ramach projektu przewidziana jest obecność przedstawicieli CSP w Pradze podczas Quadriennale, czyli największej imprezy scenograficznej w Europie, której CSP będzie partnerem.
- Współpraca z Instytutem Herdera w Marburgu dotycząca realizacji projektu publikacji przedwojennych i współczesnych fotografii miast Górnego Śląska widzianych z „lotu ptaka”.
- Wizyta w ITF Opawa w ramach przygotowania pokazu dorobku w zakresie rozwoju polskiego środowiska twórczej fotografii.
- Udział w badaniach wykopaliskowych w Egipcie na stanowiskach Tell el-Farha i tell el-Murra Pani dr Marii Renaty Abłamowicz - realizacja badań archeozoologicznych. Organizatorami ekspedycji archeologicznej w Egipcie są: Uniwersytet Jagielloński w Krakowie; Muzeum Archeologiczne w Poznaniu; Centrum Archeologii Śródziemnomorskiej Uniwersytetu Warszawskiego w Kairze.
- Współpraca z instytucjami zajmującymi się art. brut i outsider art. w ramach European Outsider art Association (EOA). Przygotowanie międzynarodowej konferencji na temat outsider art. wspólnie z EOA.
- Tworzenie kolekcji europejskiej sztuki nieprofesjonalnej na bazie współpracy z muzeami i instytucjami zajmującymi się tą problematyką, wspólne badania i projekty.

VIII. Frekwencja

Planowana frekwencja i wypożyczenia w Bibliotece w roku 2016:

Odwiedziny: 1500

W tym odwiedziny w Czytelni: 900

Wypożyczenia: 1400

W tym wypożyczenia w Czytelni: 600

Liczba czytelników zapisanych: 140

W tym nowych czytelników: 35

Biblioteka prowadzi działalność prezencyjną, tzn. nie wypożycza swoich zbiorów na zewnątrz. Możliwe jest tylko korzystanie z księgozbioru na miejscu - w Czytelni (bez ograniczeń, za okazaniem dokumentu tożsamości - bez rejestracji korzystających jako nowych czytelników). Pracownicy Muzeum mają możliwość wypożyczenia książek do swoich pracowni (pracownicy są rejestrowani jako czytelnicy Biblioteki). Korzystanie z prasy codziennej nie jest rejestrowane jako wypożyczenie.

Planowana frekwencja na wystawach i wydarzeniach Muzeum Śląskiego i Centrum Scenografii Polskiej.

Oddział	Planowana frekwencja				
	Ogółem	Grupy polskojęzyczne	Grupy obcojęzyczne	Wystawy stałe	Wystawy czasowe
Razem:	100 000	10 000	100	65 000	45 000
Liczba wejść na stronę internetową	170 000	n/d			
Frekwencja za poprzedni, analogiczny okres sprawozdawczy		n/d			

IX. Korzystanie z usług firm zewnętrznych

W 2016 roku przewidziane jest korzystanie z usług firm zewnętrznych w następujących zakresach:

- obsługa szatni,
- usługi cateringowe,
- tłumaczenia,
- ochrona Muzeum Śląskiego,
- transport ręczny i samochodowy dzieł sztuki,
- usługi sprzątania pomieszczeń i prania,
- usługi utrzymania terenów zielonych,
- usługi czyszczenia zabytków przemysłowych,
- usługi serwisowe (np. obsługa urządzeń dźwigowych).

X. Inne ważne:

Działania nakierowane na realizację wskaźników rezultatu projektu Budowa Nowego Muzeum Śląskiego:.

Wskaźniki rezultatu projektu	Wartość docelowa - 2016
Liczba imprez organizowanych z wykorzystaniem infrastruktury objętej wsparciem (wystawy, spotkania, warsztaty, odczyty)	160
Liczba międzynarodowych imprez kulturalnych organizowanych w uruchomionych obiektach	1
Liczba osób korzystających z obiektów objętych wsparciem	125 410
- w tym liczba osób niepełnosprawnych korzystających z obiektów objętych wsparciem	19 125

Planowane zadania inwestycyjne na 2016 rok:

Działania związane z remontem Wieży Ciśnień w ramach partnerstwa publiczno-prywatnego. Wniosek o wsparcie doradcze na etapie przygotowania projektu i wyboru partnera złożony w październiku 2014r. do Polskiej Agencji Rozwoju Przedsiębiorczości w ramach Konkursu 3P, uzyskał nagrodę i będzie realizowany.

Projekty dotyczące rewitalizacji terenu przy ul. Dobrowolskiego 1

1. Rewitalizacja zabytkowych budynków Łaźni Głównej i Stolarsni wraz z przyległym terenem dawnej kopalni Katowice i budową niezbędnej infrastruktury - realizacja projektu w ramach dofinansowania z Mechanizmu Finansowego Europejskiego Obszaru Gospodarczego 2009-2014 i Norweskiego Mechanizmu Finansowego 2009-2014.
2. Opracowanie dokumentacji projektowej dla rewitalizacji zabytkowego Kompleksu szybu Bartosz wraz z zagospodarowaniem terenu, w skład którego wchodzi Maszynownia szybu Bartosz, Nadszybie z wieżą wyciągową szybu Bartosz i Siłownia Elektryczna.
3. Opracowanie scenariusza i dokumentacji projektowej wystawy stałej historii przemysłu śląskiego w budynkach Kuźni i Warsztatu Mechanicznego.
4. Opracowanie dokumentacji projektowej dla rewitalizacji budynków Kuźni i Warsztatu Mechanicznego wraz z zagospodarowaniem terenu.
5. Opracowanie dokumentacji projektowej dla rewitalizacji budynku Łaźni Gwarek wraz z zagospodarowaniem terenu.
6. Kontynuacja projektu pn. *Odrestaurowanie zabytkowej wieży wyciągowej szybu Warszawa*. Na 2015 rok projekt uzyskał dofinansowanie w wysokości 150 tys. zł w ramach programu MKiDN Rozwój infrastruktury kultury.